

Deth simpòsi de Reus en mai de 2017 ara Sent Joan de 2018 en Comenge-Varossa : Eth Ostau Comengés que torna aviar era hlama !

Eth Ostau Comengés que contunha eth son trabalh de sauvaguarda e de sensibilisacion ath entorn deras hèstas deth solstici d'estiu en Comenge e Varossa. Era inscripcion d'aqueras tradicions pirenencas ath Patrimòni Culturau Immaterial dera Umanitat pera UNESCO ja atèsta dera hòrt grana valor d'aquera partida dera nòsta civilisacion. Pr'aquò, non s'arrèsta pas aqui, mès que james, que mos cau estudiar era realitat d'aqueras practicas mès tanben sensibilisar eth public entà tornar dar ad aquera hèsta collectiva tota era sua vigor et tot eth son sentit. Eth liberèt *Era Sent Joan - Comminges et Barousse*, qu'acabam de publicar e que presentèrem eth 26 de mai tara « Trobada Fallaire » que's tenguec a San Juan de Plan (Aragon), que va exactament en aqueth sens¹.

Ua exposicion e tanben eth cicle de conferéncias *Era Sent Joan en Comenge e Varossa*, en arreprenguer eras nòstas intervencions deth Simpòsi *Festes de foc a la Mediterrània* organisa en mai de 2017 a Reus (Catalonha), que viatgèren per tot Comenge e Varossa deth 1er dinc ath 23 de junh. Aqueths eveniments que permeteren ath Ostau Comengés d'arrencontrar eths elegits e eths abitants, d'escambiar e d'aprenguer, gràcias ad aqueres escambis, aspèctes desconeguts dera Sent Joan e de parlar deths enjòcs e deras exigéncias ligats ath classament UNESCO. Aqueth cicle, realisa en quadre deth hestau Total Festum, que s'acabèc eth 23 de junh, a Sarp, dambe ua jornada especiala Sent Joan, organisa en partenariat dambe era comuna, qu'a sabut manténguer viu aqueth patrimòni collectiu e popular, e era associacion *Serpettes et chaudrons*, especialisa ena recèrca sus eras plantas e eth mieilòc naturau.

Era renomada deras hèstas deth solstici d'estiu en eths Pirenèus que s'esplandís largament ath delà deth espaci pirenenc. Atau eth *Festival Smithsonian Folklife*, prumèra exposicion de cultura populara immateriala en món qu' a lòc cada mes de julhet a Washington, qu'a causit d'invitar enguan eras culturas catalana e armeniana ath entorn deth tèma « empresas creativas e activitats culturalas que genèran valors economicas e socialas entaras comunautats peth monde sencèr ». Ad aquera ocasion, era Catedra d'Educacion e Patrimòni Immaterial dera Pireneas dera Universitat de Lleida (Catalonha) que presenterà eths elements majors deth patrimòni immaterial pirenenc e exemples de halhòts comengeses que i seràn exposats. Era Catalonha qu'estèc causida peths organisa deth *Smithsonian Institute* pera sua longa tradicion d'organisations, tan formalas coma difusas, qu'an coma objectiu de manténguer hòrt eth sentiment d'identitat locala. Qu'ei donc gràcias ara determinacion catalana qu'era cultura gascona podèc trobar plaça en aqueth temps major d'escambis e de discussions entre eras culturas deth món, lonh deths jutjaments de valor, deths estereotips e deths enjòcs politics.

Que podem donc constatar un interès plan viu – autant ara escala locala, pirenenca o internacionala – e qu'èm uroses de constatar que un pialèr d'actors an hame de tornà's apoderar aquera tradicion. Tanplan qu'ei bilhèu arribat eth moment de lançar ua vertadera sinergia populara en Comenge-Varossa e perquè pas crear, coma se hè dejà en Catalonha, ua associacion de halhaires, un collectiu qu' ammasseria eths actors – comunas, comitats dera hèstas, benevòles – d'aquera tradicion ?

¹ FERRÉ (Jean-Paul) et MÉNÉTRIER (Bernat), *Era Sent Joan, Comminges et Barousse*, 32 pajas, Eth Ostau Comengés, 2018 (prètz 5 €, a comandar sus www.oralitatdegasconha.net)